

Podobno przebywa obecnie w zach. Niemczech.

Stosunki z Niemcami. Światowy Zw. Młodzieży uchwalił w Pradze nawiązanie współpracy z organizacjami młodzieżowymi niemieckimi. — Szwedzki związek młodzieży socjaldemokratycznej zaprosił 35 członków analogicznej organizacji niemieckiej na kurs szkoleniowy koło Sztokholmu. — Amerykański związek zw. zawodowych AFL zaprosił do Ameryki dra Schumachera i J. Kaisera. Kaiser odmówił. Schumacher odleciał już do Ameryki.

Na kongresie „Europejskiej Unii Federalistów“ w Montreux przemawiał jako oficjalny przedstawiciel Niemiec przewodniczący hamburskiej „Europa Union“ Hermes, ponadto trzech inni mówcy niemieccy, wśród nich biskup protestancki Wurm i wydawca „Deut-

sche Rundschau“ Rudolf Pechel. — Na kongres SED przybyły delegacje robotników i partii komunistycznych Szwecji, Norwegii, Francji, Szwajcarii, Jugosławii, Węgier, Holandii, Czechosłowacji i Luksemburga. Polska Partia Robotnicza, Polska Partia Socjalistyczna i Brytyjska Partia Komunistyczna nadesłały telegramy.

Młodzież niemiecka wstępować ma jakoby w znacznej liczbie do francuskiej Legii Cudzoziemskiej.

Pewna organizacja dobroczynna południowo-afrykańska otrzymała zezwolenie rządu na sprowadzenie do Pł. Afryki 100 sierot niemieckich i austriackich.

Demokratyczny Zw. Kobiet strefy sowieckiej otrzymał zaproszenie na kongres Międzyn. Dem. Federacji Kobiet w Sztokholmie.

Andrzej Józef Kamiński

ZYCIE GOSPODARCZE

Reforma walutowa w Niemczech, stała się ostatnio sprawą bardzo aktualną dzięki memoriałowi 8 ministrów gospodarczych stref połączonych, skierowanemu do Bipartite Board. Memoriał wysuwa szybką reformę walutową jako jedyną drogę do uzdrowienia gospodarstwa niemieckiego. Dyskusja prasowa nad tym zagadnieniem zajmuje się dwoma kwestiami: wyboru najodpowiedniejszego momentu dla dokonania reformy oraz sposobu praktycznego jej przeprowadzenia. Odnośnie do pierwszej kwestii zwolennicy odczekania większego ożywienia w gospodarce niem. ścierają się z tymi, którzy reformę walutową uważają za jedyny bodziec do takiego ożywienia. Spośród wielu natomiast planów szczegółowych reformy wylaniają się pewne projekty zasadnicze, które proponują:

a) zamianę dotychczasowego pieniądza obiegowego na nowy, przy czym kwota maksymalna nowego pieniądza

dla jednej osoby nie może wynosić więcej aniżeli 50,— RM (bez względu na wiek);

b) sumy przekraczające tę kwotę, wpłacane będą na specjalne konta;

c) 80% tych wpłaconych sum zostanie zamrożone, resztą zaś 20% właściciel konta może dysponować z tym, że wypłacona mu przy zamianie pieniądza kwota 50,— RM zostanie z tych 20% potrącona.

Niewyjaśniona pozostała dotąd kwestia obszaru, na jaki reforma miałaby się rozciągnąć oraz czy można by nią objąć strefę wschodnią Niemiec. Rozwiązania tego zagadnienia oczekuje się na sesji jesiennej Konferencji Ministrów Spraw Zagranicznych.

Eksport ze wszystkich stref obejmuje tak surowce jak i wyroby gotowe. Francja wywozi ze swej strefy przede wszystkim tytułem reparacji (ostatnio 6 mil. m³ drzewa). Ponadto strefa fran-

cuska zawarła umowy eksportowe z Szwajcarią, Holandią, Luksemburgiem, Belgią, Danią i Norwegią, Czechosłowacją i Włochami.

Strefy połączone wykazują za pierwsze półrocze br. wywóz wartości 89 mil. dolarów, z tego wartości 20 mil. do Anglii, 11 mil. dol. do Austrii, reszta do Francji, Luksemburga itd. 62% wywozu stanowi węgiel, 18% drzewo. Eksport z tych stref do Polski przedstawiał w tym czasokresie wartość 156 tys. dolarów.

Strefa sowiecka zawarła ostatnio umowy o wymianie towarów z Włochami, Bułgarią, Finlandią oraz Węgrami. Przedmiotem tych umów są maszyny, wyroby przemysłowe gotowe, papier, tytoń, chemikalia itp. Targi Eksportowe w Hanowerze dały 1929 zleceń na wywóz o wartości 31 mil. dolarów. 80% tego obrotu przypada na strefę brytyjską. Targi jesienne w Lipsku dały obrotu 17 mil. dolarów, z tego przypada na wystawców strefy sowieckiej 11 mil. dolarów, innych stref 6 mil. dolarów.

Przemysł — a ściślej biorąc, ogłoszony we wrześniu przez głównodowodzących stref połączonych nowy plan przemysłowy dla tych stref, dostosowany w gruncie rzeczy dla całego obszaru Niemiec, jest tematem żywych wypowiedzi prasowych. W zasadniczych swoich postanowieniach plan przewiduje:

a) podniesienie rocznej produkcji stali z 7,5 mil. ton na 10,7 mil. ton,

b) podniesienie produkcji maszyn i aparatów w niektórych działach ponad poziom produkcji niemieckiej z 1938 r.,

c) zwiększenie produkcji środków transportowych,

d) wstrzymanie demontażu w przemyśle elektrotechnicznym,

e) podwyższenie produkcji chemicznej (o 42%),

f) podtrzymanie zakazu produkcji o znaczeniu wojennym.

Plan nie porusza zupełnie kwestii Zagłębia Ruhry. Obok głosów niemieckich uważających plan ten za istotny

dla dalszego rozwoju przemysłu niemieckiego, liczne są zdania, że niesie on intensywniejszą falę demontażu na rzecz reparacji wojennych. Przeciwnoplanowi temu, jako jednostronnemu aktowi głównodowodzących połączonych stref wniósł marszałek Sokolowski na posiedzeniu Rady Kontrolnej odpowiednie oświadczenie.

Demontaż zakładów i urządzeń produkcyjnych jak i transportowych dla celów odszkodowań wojennych trwa nadal we wszystkich strefach. Rozbiórce ulegają linie kolejowe, urządzenia energetyczne, fabryki maszyn itd. Władze amerykańskie zapowiadają jeszcze rozbiórkę około 2000 przedsiębiorstw, władze angielskie 35—40 tys. maszyn dla produkcji narzędzi, władze francuskie głównie maszyn gotowych, władze sowieckie domagają się rozbiórki 7 wielkich stalowni.

Ogółem demontaż objąć ma jeszcze ośrodki produkcji: stali w 44%, ciężkich maszyn w 35%, maszyn lekkich 23%, maszyn dla produkcji narzędzi 35%, mechaniki precyzyjnej i optyki 19%, chemikalii 46%, środków wybuchowych 62%, przemysłu farmaceutycznego 13%, samochodów osobowych 16%.

Reforma rolna zarządzona została z dniem 11. 9. br. w strefie brytyjskiej. Zarządzenie to ustala jako maksymalny obszar ziemi mogący pozostać w posiadaniu jednostki na 150 ha. Obszar przekraczający ten wymiar, staje się własnością państwową. Za ziemię posiadaczowi odebraną płaci się odszkodowanie. Zarządzenie dotyczy tylko samej ziemi bez budynków do niej należących.

W strefie sowieckiej zakończono reformę rolną ostatecznie po dwóch latach pracy nad jej przeprowadzeniem. Reformę przeprowadzono przez 9000 specjalnych komisji, które urzędowały w całym obszarze strefy. Reforma objęła 12.300 gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni 3 mil. ha, w tym 51% roli ornej, 32% lasów, 10% łąk.

7% ogrodów i nieużytków itp. Obdorzono ziemią ogółem 497 tys. rodzin obszarem 2 mil. ha. Resztę ziemi przeznaczono na stacje i zakłady doświadczalno-naukowe, szkoły, szpitale itp.

Żniwa tegoroczne w Niemczech nie przyniosły oczekiwanych wyników tak w zbiorach zbóż chlebowych jak i roślin okopowych. Nie sprzyjała pogoda wiosenna, a przede wszystkim susza

przeciągająca się aż do jesieni. W strefach sowieckiej i angielskiej osiągnięto pomimo częściowego zwiększenia obszaru uprawy zaledwie wyniki żniw zeszłorocznych. Gorszy stan jest w strefie amerykańskiej oraz francuskiej.

Tabela porównawcza dla obu stref połączonych, wykazuje cyfry następujące:

	Obszar uprawy w tys. ha			Żniwa w tys. ton		
	1938	1946	1947	1938	1946	1947
1. Żyto	1.404	1.223	1.194	2.934	1.687	1.838
2. Pszenica	949	798	679	2.513	1.332	937
3. Oziminy	61	54	57	136	77	76
4. Zboża chlebowe ogółem	2.414	2.075	1.930	5.583	3.096	2.701
5. Jęczmień	692	426	376	1.719	621	514
6. Owies	1.164	1.013	992	2.708	1.492	1.367
7. Zboże jare	106	148	168	249	205	248
8. Zboża ogółem	4.376	3.622	3.466	10.259	5.414	4.830
9. Ziemniaki wczesne	50	77	81	679	668	824
10. Ziemniaki późne	901	821	794	16.813	10.325	—
11. Ziemniaki ogółem	951	898	875	17.492	11.093	—

Tabela następną wykazuje plan uprawy na okres gospodarczy 1947/48

w porównaniu z planem oraz osiągnięciami okresu 1946/1947.

	Plan uprawy 1946/47		Plan 1947/48
	Planowano	osiągnięto	
1. Zboże chlebowe	2.311,2	1.930	2.412,8
2. Zboże niechlebowe	1.511,9	1.536	1.504,4
3. Ogółem	3.823,1	3.466	3.917,2
4. Ziemniaki	1.289,2	875	1.295,0
5. Buraki cukrowe	169,3	160	174,0
6. Oleiste	154,0	75	157,5
7. Warzywa	155,5	140	169,0

Apropozycja wszystkich stref podczas najbliższej zimy jest zagrożona z powodu niespodziewanie niskich wyników żniw. Wyniki te przekreśliły wszystkie plany podwyższenia racji żywnościowych. Strefy zachodnie, a szczególnie francuska i amerykańska, nie zdolają przeprowadzić przydziałów dotychczasowych bez wydatnego przywo-

zu zbóż chlebowych i mięsa. W strefie sowieckiej, jak tamtejsza administracja ostatnio zapewniła, zdołano zapewnić dotychczasową wysokość racji. Czynniki, które wpłynęły poza żniwami ujemnie na stan zapasów żywności, są: niewykorzystanie w pełni obszarów uprawnych, sztywne zasady kontyngentowania mięsa, zbyt rażące różnice po-

między ilością wyprodukowanego mleka a dostarczonego do przydziałów itp.

Dla złagodzenia nadchodzącej trudnej sytuacji mobilizuje się poza pewnym przywozem wszelkiego rodzaju środki pomocnicze o zasięgu długoplanowym jak: badania możliwości przystosowania dla spożycia różnego rodzaju produktów rolnych, dotychczas dla konsumpcji się nie nadających, na przykład rzepak, burak pastewny i cukrowy, jak i środki dorywcze w rodzaju rozdawnictwa paczek pochodzących z Międzynarodowego Czerwonego Krzyża lub CARE, dożywianie dzieci w szkole poza przydziałami znaczkowymi, uruchamianie stacyj rozdzielających mleko kobiece dla niemowląt niedokarmianych, udoskonalanie techniki suszenia i mokrą konserwowania warzyw oraz owoców itp.

Transport jest w tej chwili w gospodarce niemieckiej zagadnieniem najtrudniejszym nie tylko wskutek zniszczeń w taborze i urządzeniach, ale także z powodu zmian strukturalnych gospodarki. Wywołały one zmiany obszarów komunikacyjnych, redukcję wielkiego przemysłu, postępujące zwiększanie się liczby przedsiębiorstw małych i średnich. Zużyty i przestarzały w znacznym stopniu tabor kolejowy i samochodowy zmusza teraz do wszczęcia budowy nowych środków transportowych na wielką skalę. Próby planowania w tej mierze wykazały konieczność wyprodukowania: 200 000 sztuk wagonów towarowych oraz 2000 parowozów. W dziedzinie produkcji samochodów ciężarowych preliminowana w umowie poczdamskiej ilość 40 000 sztuk rocznie okazuje się niewystarczająca i ma być podwyższona na 60.000 sztuk rocznie, przy czym punkt ciężkości spoczywałby na produkcji wozów lekkich i średnich (o ładowności 1—4 ton 56.000 sztuk, o ładowności 4—7,5 ton zaledwie 3700 sztuk). Kwestia samochodów wiąże się z zagadnieniem opón, których produkcja w strefach po-

łączonych wynosi 300.000 sztuk, podczas gdy zapotrzebowanie na tym obszarze wynosi 800.000 sztuk.

Rzemiosło niemieckie nastawione jest jeszcze zasadniczo na wykonywanie prac oraz napraw dla administracji w ramach odbudowy. Ostatnio jednak zwrócono uwagę, że powinno ono obok przemysłu produkować na wywóz. Stąd powstały tendencje, by rzemiosło w najistotniejszych przynajmniej dla eksportu branżach jak: produkcja narzędzi precyzyjnych, aparatów pomiarowych oraz instrumentów lekarskich — stało się producentem. Możliwości wywozowe rzemiosła wykazały już Targi Lipskie wiosenne, podczas których 237 wystawców przedsiębiorstw rzemieślniczych otrzymało głównie w dziedzinie wyrobów szklanych, ceramiki, tekstyliów, wyrobów galanteryjnych metalowych i drewnianych — zleceń na łączną sumę 20 mil. RM.

Spółdzielnie dla przesiedleńców niemieckich z Czechosłowacji — w przeważnej części rzemieślników specjalistów w wyrobach ze szkła, drzewa oraz biżuterii — uruchomiono w strefie sowieckiej. Spółdzielnie te mają na celu umożliwienie wysiedlonym, nie posiadającym warsztatów ani narzędzi, wznowienie pracy. Spółdzielni takich istnieje 38, i to: w Brandenburgii 10, w Saksonii Anhalckiej 17, w Meklemburgii 1, w Turynii 10.

Reforma ubezpieczeń społecznych wchodzi w życie z dniem 1. 10. br. w strefie angielskiej. Dotyczy ona przede wszystkim ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, ustalając nowe stawki zapomóg. Przeciętnie zapomogi te podwyższa się z 56% na 84%. Czas pobierania zasiłków przedłuża się z 13 tygodni na 26. W wypadku bezrobocia spowodowanego trudnościami zimowymi, w dostawie energii, węgla, gazu itd., zapomoga może wynosić 5/6 pełnego wynagrodzenia za pracę.

Witold Pawlikowski